

[1951 maj 27, Nowy Jork] – Oświadczenie Sama Essiga oraz Mosesa Katza potwierdzające uratowanie kilkunastu osób narodowości żydowskiej przez rodzinę Fryderyka Czerwień w Rawie Ruskiej w okresie okupacji niemieckiej

My niżej podpisani Sam Essig, sekretarz finansowy Congregation Bnai Levy Isaac Anshei Rawa Ruska, i Moses Katz, sekretarz Rawa Ruska Relief Committee, oświadczamy niniejszym, że Fryderyk Czerwień¹, żona jego i ich dzieci, zamieszkali w Wojcieszowie, ul. Bolesława Chrobrego 87, koło Złotoryi, woj. wrocławskie, przechowywali w czasie okupacji niemieckiej w Rawie Ruskiej jedenastu Żydów pochodzących z Rawy Ruskiej, gdzie Fryderyk Czerwień zamieszkiwał z rodziną od roku 1941 do 1945.

Z narażeniem własnego życia i życia członków jego rodziny Fryderyk Czerwień wybudował pod własnym mieszkaniem schron, w którym przechowywał przez cały czas okupacji tych jedenastu Żydów, udzielając im pomocy, żywiąc ich, i dzięki niemu i jego rodzinie zostali ci żydowscy rodacy jego ocaleni od niechybnej śmierci [z rąk] siepaczy hitlerowskich.

Następujące osoby zostały uratowane przez Fryderyka Czerwień: Herman Graf, żona jego Rozia Graf, pani Lewin – żona Mojżesza Lewina, ich dziecko, **Abisz Post, Dawid Post**, Efraim Post, Abraham Klag, żona Abrahama Kłaga, Lazar Diller, żona Lazara Dillera, Mendel, Hoch.

My niżej podpisani składamy powyższe oświadczenie dobrowolnie, w dowód zobowiązania i wiecznej wdzięczności dla Fryderyka Czerwień, jego żony i ich dzieci, [d]oceniając ich bohaterstwo i ofiarność, gdyż z narażeniem własnego bezpieczeństwa i życia uratowali od niechybnej śmierci rodaków żydowskich, bezinteresownie, kierując się szlachetnością i współczuciem dla doli rodaków.

Będziemy mu wdzięczni po wieczne czasy i nazwisko Fryderyka Czerwień i jego rodziny będzie wpisane do serc naszych i do złotej księgi naszej organizacji.

Rawa Ruska Relief – M. Katz, Sec[retar]y
a³² Jackson St. New York 2, N.Y.^a
Moses Katz^b

Sam Essig, Fin[ancjal] Sec[retar]y
a¹¹³⁵ Evergreen Avenue
Bronx, 59, N.Y.^a
Sam Essig Fin[ancjal] Sec[retar]y^c

Źródło: AIPN, Akta dotyczące pomocy udzielanej przez Polaków Żydom w latach 1939–1945, 23/68, P.31/32, mps.

^{a-a} Pieczęć.

^b Powyżej czytelny podpis.

^c Podpis odręczny, powyżej nieczytelna pieczęć.

¹ Brak takiego nazwiska na liście „Sprawiedliwych wśród Narodów Świata”.